

Projektbeskrivelse

At kvalitetsudvikle læseundervisningen i faglitteratur i danskfaget i skoleforløbet

Deltagere: Dorte Kamstrup og Ane Panfil (CVU Storkøbenhavn)

Projekt mål:

At udforske læseundervisning i faglitteratur i skolens danskfag: Hvilke typer faglitteratur undervises der i på hvilke trin og med hvilke metoder?

At udvikle materialer og metoder.

Beskrivelse:

Projektet er beskåret ressourcemæssigt fra 1200 timer over 3 år til 452 t. over 2 år. Derfor er projektindholdet ændret og minimeret. Vi vil dog i det følgende skitsere hvordan et 3-årigt forløb kunne se ud under forudsætning af at vi får tildelt yderligere ressourcer i studieåret 2007-2008 og 2008-2009.

Udgangspunkt:

Ifølge EVA's rapport *Læsning i folkeskolen. Indsatsen for at fremme elevernes læsefærdigheder* har eleverne på mellemtrinnet læseproblemer. Dette svarer nøje til læreres umiddelbare vurderinger – fx er dette kommet til udtryk på kurset *Faglig læsning* på Pædagogisk Center i Hvidovre hvor kursisterne (her i blandt skolens læsevejledere og kommunens læsekonsulent Karen Kjær) eksplicit udtrykte deres bekymring vedrørende de læsevanskeligheder som de oplever i deres klasser, og et ønske om at blive udrustet med nogle værktøjer til at få rette op på dette problem. Især opleves den faglige læsning som et stort problem, idet tilsyneladende gode læsere ofte har meget vanskeligt ved at læse og ikke mindst forstå faglige tekster.

Vi vil i dette udviklingsarbejde undersøge hvordan der arbejdes på skolens mellemtrin med faglig læsning. Hvilke materialer, metoder, organisation? I forlængelse vil vi undersøge og diskutere hvordan den "gode læseundervisning" i faglig læsning ser ud.

Vi er i færd med et kursus for lærere i Hvidovre Kommune på Pædagogisk Center om faglig læsning. Her deltager lærere fra alle kommunens skoler (nogle af disse er læsevejledere) og kommunens læsekonsulent. Hvidovre Kommune er en af de 6 kommuner som indgår i EVA's evaluering af indsatsen for at fremme elevernes

læsefærdigheder i grundskolen (Evalueringstinstitutet 2005). Dvs. at vi har gode muligheder for at få viden om hvorledes Hvidovre Kommunes Skolevæsen på et overordnet plan tænker og effektuerer læseundervisning.

Hvidovre Kommune har fokus på elevernes læsefærdigheder og har udarbejdet *Vision og mål 2004-2010* samt *Handleplan for læsning*. Her nævnes det at et af målene er at kommunen skal placere sig i den bedste tredjedel blandt landets skoler. Der er en række tiltag for at fremme lærernes viden om læseforskningens resultater, og hvorledes disse kan implementeres i praksis (fx netværk for skolernes læsevejledere).

Kurset afsluttes i november, men vi har allerede nu etableret et samarbejde med en række dansklærere, læsekonsulent Karen Kjær samt Pædagogisk Centers souschef Hanne Heiselberg der er konsulent for skolebibliotekerne og herigennem har kontakt med alle kommunens skolebibliotekarer. I skoleåret 2006-2007 gennemfører vi et pilotprojekt i Hvidovre Kommunes 4. og 5. klasser med mulighed for at inddrage andre skoler og kommuner i projektets 2. fase (2007-08).

Indledende vil vi ved hjælp af kvantitative og kvalitative metoder afdække hvordan dansklærerne i Hvidovres Kommunes skoler griber den faglige læsning an: Hvilke materialer anvendes? Bruges kursusformen eller integreres den faglige læsning og skrivning i fagenes øvrige arbejde? Anvendes projektarbejdsformen? Hvilket omfang rent timemæssigt har arbejdet med faglig læsning? Er det dansklærerens ansvar eller arbejdes der sammen i teams om elevernes faglige læsning? Disse og flere spørgsmål håber vi at få svar på via spørgeskemaer til alle dansklærere i 4.-5. klasse, skolernes læsevejledere og kommunes læsekonsulent. Disse spørgeskemaer skal danne basis for udvælgelse af hvilke læsekonsulenter, dansklærere og klasser vi skal besøge med henblik på at beskrive og diskutere "den gode undervisning i faglig læsning".

Teori:

Kurset i faglig læsning baserer vi på Merete Brudholm: *Læseforståelse – hvorfor og hvordan?* samt Elisabeth Arnbak: *Faglig læsning*. Det er vores intention at basere vores udviklingsarbejde på teori vedr. læseforståelsesbegrebet som forekommer os meget centralt i problematikken vedr. mellemtrinelevernes manglende læsekompetence. Desuden vil vi inddrage tekstlingvistik og genreteori.

Produkt:

Ud over afrapporteringen til Nationalt Videncenter for Læsning vil arbejdet resultere i en artikel om vurdering af undervisningsmaterialer til faglige læsning. Artiklen er målrettet lærere i alle skolens fag, læsevejledere, læsevejlederstuderende og studerende på diplomuddannelser i læsningens og skrivningens didaktik.

Trin 2 (2007-8)¹

Udvide antallet af skoler og kommuner.

Undersøge den faglige læsning 6. – 9. klasse.

Skrive to artikler:

1. Undervisningsmateriale i dansk ud fra en faglig læsesynsvinkel?
2. Projektarbejde i dansk (læsekurser i faglig læsning eller projektarbejde)

Trin 3 (2008-9)²

Udarbejde ressourcebog/ idekatalog til lærere vedrørende faglig læsning og skrivning

¹ Under forudsætning af yderligere ressourcefordeling

² Under forudsætning af yderligere tildeling af ressourcer

Ane Panfil, Provstevænget 11, 4000 Roskilde. Email: ane.panfil@skolekom.dk

Dorte Kamstrup, Valbyvej 3, 4200 Slagelse. Email: dorte.kamstrup@skolekom.dk